

ЧЕТИРИ ЖЕРТВИ

(Истинска случка)

Звънна селското клепало
и разнесе тужна вест:
дѣдо Станчо сиромаша
Богу духъ предалъ нощеъ.

Хапналь си и пийналь снощи
и доволенъ, весель билъ —
здравъ си легналь, но коварно
спирта лють го уморилъ.

Дѣдо Станъ, Дѣянъ и Ставри
съ плачь посрещнали вестята, —
съ дѣдо Станча тѣ дѣлили
и скръбъта и радостъта.

И решили да копятъ
гробъ на вѣрния другаръ, —
пийнали. . . и Богъ да прости
рекли, по обичай старъ.

И почнали. . . но следъ малко
дѣдо Ставри далъ имъ знакъ —
покрай гроба на почивка
седнали. . . и пили пакъ.

Пили и копали гроба,
пили — Господъ да прости —
докато главитѣ взела
ракията да върти.

Подкосили се краката
и увиснали ржце. . .
и пияни полумъртви
паднали край гроба тѣ.

Скоро близкитѣ отъ село
ги намѣрили. . . уви!
бай Дѣянъ и Ставри мъртви,
Станъ съ изцѣклени очи.

Не мислете вий, дечица,
че е приказка това —
тази случка въ село Житенъ
стана преди месецъ, два.

Георги Костакевъ

Милостивото дете

Владимиръ Русалиевъ

СЕЛЯНИНЪТЪ И НЕГОВИЯТЪ ЗЪЛЪ КОНЬ

Единъ селянинъ ималъ два коня.
Единиятъ билъ добъръ и кроткъ, а
другия билъ буенъ и зълъ и постоянно
ядѣлъ бой. Дотѣгнало най-после
на селянина този зълъ конь, и той
решилъ да го продаде, за да се отър-
ве отъ него.

И, ето, единъ день той го извелъ
на пазаря. Спрѣлъ се тамъ и зача-
каль купувачи. Не следъ много до-
шелъ единъ.

— Продавашъ ли този конь? —
запиталъ той.

— Продавамъ го! — отвърналъ
селянинътъ.

И купувачътъ се приближилъ да
види збитѣ на коня. Но още не
посегналь къмъ устата му, коньтъ
се изправилъ на заднитѣ си крака
и слелъ това съ все сила захапалъ
ржката на купувача. Купувачътъ
извикаль отъ болка и, като притис-
наль съ другата си ржка ухапаното
мѣсто, си заминаль.

Не следъ много дошелъ другъ
купувачъ.

— Продавашъ ли този конь? —
запиталъ той.

— Продавамъ го! — отвърналъ
селянина.

Единъ свирепъ бедуинъ на име Са-
уль, главатарътъ на едно арабско пле-
ме, враждувалъ съ друго араб. племе.

Презъ една тъмна нощъ Сауль,
ксито не можалъ да надвие съ сила
врага си, се промъкналь тайно съ
нѣколко свои хора въ селището на
своя врагъ Захиръ, когато той спѣлъ,
вързалъ го и го отвлѣкъль въ пленъ.

Когато научили за отвличането на
своя главатаръ, всички отъ неговото
племе много се изплашили и никой
не посмѣлъ да трѣгне на походъ
срещу страшния Сауль. Тѣ и по-рано
се боели отъ него, а сега, като оста-
нали безъ главатаръ, съвсемъ се смръ-
знали отъ страхъ.

Пленениятъ Захиръ ималъ десетъ
годишенъ синъ — малкиятъ Бенъ-Али.
Той още спѣлъ, когато чуль майка
си да плаче.

Бенъ-Али скочилъ на крака.
Защо плачешъ мамо? — запиталъ
я той.

Съ сълзи на очи майка каза.
— Али, бедно мое дете, ти никога
не ще видишь своя баща, никога ве-
че неговата корава смѣла ржка не
ще погали твоето нѣжно лице. Сауль
отвлече съ измама твоятъ баща.

Като чуль това, малкиятъ Бенъ-
Али излетѣль отъ палатката и се
втурналь по улицитѣ.

— Хора отъ племето на храбрива
Захиръ — завикаль съ своя тънъкъ
гласъ малкиятъ Али. — Какво още
чакате, вишиятъ главатаръ е плененъ
по най-измамнически начинъ. Защо
още не трѣгвате на походъ да осво-
бодите главатаря си?

Дълго викаль малкиятъ Бенъ-Али,
но никой не искаль да го чуе, вси-
чки се изпокрили, такъвъ голѣмъ
билъ ужасътъ имъ отъ Сауль.

Тогава малкиятъ Бенъ-Али извикаль.
— Щомъ нѣма кой другъ, азъ
самъ ще отида!

И той напустналь селището. Кога-
то майка му чула кжде е отишълъ
нейниятъ синъ, тя се разридала и
хукнала да го спрѣ, да не отива на
явна смъртъ, но той билъ вече далечъ.

Малкиятъ Бенъ-Али приближавалъ
вече селището на страшния Сауль.

Когато стигналъ до първитѣ па-
латки и насреща му изкокнули нѣ-
колко мъже, той имъ извикаль.

— Заведете ме при вашия главатаръ!

Малкиятъ Бенъ Али ималъ такъвъ
смѣлъ и решителенъ видъ, че мж-
жетъ веднага го завели въ палатката
на Сауль.

Черенъ и страшенъ Сауль седѣль
съ подгнати крака на земята и пу-

МАЛКИЯТЪ СПАСИТЕЛЪ

шелъ чубука си. Безъ да трепне,
Бенъ-Али влѣзълъ и се изправилъ
предъ него.

— Кой си ти и какво искашь? —
попиталъ го учудено Сауль.

— Азъ съмъ Бенъ-Али, синътъ на
Захиръ, твоятъ пленникъ.

— А какъ посмѣ да дойдешъ тука?
— извикаль страшно Сауль.

— О Сауль, — рекълъ малкиятъ
Бенъ-Али. Азъ дойдохъ да те моля,
ако и ти нѣкога си билъ синъ и си
ималъ баща, да освободишь моя
баща, а да вземешъ менъ вмѣсто него.

— Какво? — извикаль поразенъ
Сауль. — Ти искашь да замѣстишь
баща си? А знаешъ ли какво те очак-
ва? Дълги мъчения, а после страш-
на смъртъ, защото азъ така наказ-
вамъ враговетѣ си!

— Все едно, азъ съмъ готовъ на
всичко! — отговорилъ смѣло малки-
ятъ Бенъ-Али.

Тогава страшниятъ Сауль навж-
силъ вежди. Дълго той гледалъ мал-
киятъ Бенъ-Али, после далъ знакъ
да доведатъ пленника му Захиръ.

Когато го въвели, Сауль рекълъ.

— Захиръ, ето твоя синъ. Той иска
да пусна тебъ, а да убия него. Кажу,
съгласенъ ли си?

— На всичко друго съмъ съгла-
сенъ, само не на това! — извикаль
измѣнениятъ Захиръ. — Сауль, Сауль
какъ можешъ да слушашь едно дете?

Още повече се навжсилъ страш-
ниятъ Сауль. После вдигналъ ржка
и казалъ.

— О, Захиръ, благодари на Аллага,
че те е надарилъ съ такъвъ синъ.
Върви си и го отведи. Вие сте свобод-
ни. Такъвъ синъ не всѣки баща има!

— Сауль, — извикаль тогава За-
хиръ. — Азъ никога не ще забравя
какво стори ти днесъ. А ако ти ис-
кашь, отъ днесъ азъ прекратявамъ
враждата си къмъ тебъ.

— Така да бжде! — отговорилъ
мрачниятъ Сауль. — Трѣбва да се
запомни съ нѣщо подвига на твоя синъ!

И двамата врагове си подали рж-
це за вѣченъ миръ.

Отрупанъ съ подарѣци отъ Сауль,
Захиръ, се върналъ съ своя синъ
при племето си. И никога такава ра-
достъ не била настѣпвала въ сели-
щето на Захиръ. Самъ той носѣль
сина си на рамо, а мъже и жени
вървѣли следъ него и цѣлували но-
зетѣ и дрешката на малкия смѣлъ
синъ, който спасилъ баща си и при-
мирилъ двама отъ най-страшнитѣ
врагове съ своето смѣло пожертву-
вателно сърце.

— Защо искашь да продадешъ
този конь на другитѣ? Той е зълъ и
буенъ и може да причини още по-
голѣми беди на всѣки, който го ку-
пи. Защо искашь да пустнешъ зло-
то и въ другъ домъ?

Така казалъ човѣкътъ и си зами-
наль.

Като останалъ самъ селянинътъ
се замислилъ.

— Наистина, — казалъ си той —
голѣмо зло е този конь. Той напра-
ви неджгавъ едничкиятъ ми синъ.
Ухапа по лицето дъщеря ми и я
обезобрази. Ритна жена ми и тя е още
на легло.

И съ тѣзи мисли той се върналъ
въ кжшата си.

Но на другата сутринъ той не влѣ-
зълъ съ камшикъ въ обора. Злиятъ
конь, като видѣль това, оставилъ
спокойно да го приближатъ. Селя-
нинътъ се почудилъ и радостно по-
тупалъ коня по шията. И така съ
добромъ коньтъ започналъ да се про-
мѣнява. Той престаналъ да хапе, да
рита и да хвърля ездача си. Рабо-
тата на селянина трѣгнала на добре,
и той билъ радостенъ и доволенъ.

Единъ день, когато селянинътъ
отивалъ съ сжция този конь до близ-
киятъ градъ да купи нѣщо, срѣ-
щналъ го на срѣдъ пжтя човѣкътъ,

който го бѣше запиталъ нѣкога:
защо иска да пустне злото и въ
другъ домъ.

Кжде отивашъ? — запиталъ чо-
вѣкътъ.

— На пазаръ. Искамъ да купя нѣщо.
— А не се ли боишь за живота си?
— Защо? — запиталъ уплашено
селянинътъ и започналъ да се озѣрта.

— Защото те гледамъ, че си яхналъ
оня, лудиятъ конь, който причини то-
гава толкова беди.

— Но той вече е добъръ. Не рита,
не хапе и не хвърля ездача си.

— Истина ли е? — запиталъ чо-
вѣкътъ и се приближилъ до коня.
Но коньтъ си стояль тихо и крот-
ко като агне.

— Какъ стана това чудо? — за-
питалъ човѣкътъ.

— Съ добрина, — отвърналъ се-
лянинътъ. — Преди всички у дома
биехме този конь. На неговото зло
съ зло отвръщахме. И така се про-
дѣлжаваше до деня, презъ който ти
ми каза онѣзи думи, които ме нака-
раха да се замисля. И тѣй съ до-
брината победихъ.

— Съ добрина всичко се постига,
братко, — усмихнатъ казалъ човѣ-
кътъ и продължилъ своя пжтъ.
Усмихнатъ продължилъ своя пжтъ
и селянинътъ.

АЗЪ ОБИЧАМЪ

Азъ обичамъ мама, татка,
Братчета, сестрички,
Дѣда, баба, — цѣло село,
На земята всички.

И желая да сж всички
Кротки, тихи, благи;
Всичкитѣ да се обичатъ,
Да сж мили, драги.

Всички все да си помагатъ,
Да се спре теглото;
Всички да сж милостиви —
Да се свърши злото.

К. Загоровъ

ГАТАНКИ

1

Бѣла, бѣла лехипа,
Съ черна, черна пшеница,
Жънеме я съ очитѣ
Мелиме я съ главитѣ —
И съ храница богата
Храниме си душата.

Що е то?

2

Вакла мечка мечкорана,
Лѣте спи като заклана,
Есенъ, паднатъ ли листата,
Тя напѣла си устата —
Не съ месо и не се трева,
А съ съ камѣкъ и дърва,
Ужъ е мечка мечкорана,
Дето близне — става рана,
А децата я обичатъ
И при нея често тичатъ.

Що е то?

3

Юначага златокосъ,
Безъ очи, уши и носъ,
Всичко лапа и поглѣща —
Прѣчка, книга, дреха, кжща.
Но дадешъ ли му вода,
Пуша синкава брада,
И заплаква съ тънъкъ гласъ,
И умира той завчасъ.

Що е то?

Асенъ Разивѣтниковъ

На ски

който го бѣше запиталъ нѣкога:
защо иска да пустне злото и въ
другъ домъ.

Кжде отивашъ? — запиталъ чо-
вѣкътъ.

— На пазаръ. Искамъ да купя нѣщо.
— А не се ли боишь за живота си?
— Защо? — запиталъ уплашено
селянинътъ и започналъ да се озѣрта.

— Защото те гледамъ, че си яхналъ
оня, лудиятъ конь, който причини то-
гава толкова беди.

— Но той вече е добъръ. Не рита,
не хапе и не хвърля ездача си.

— Истина ли е? — запиталъ чо-
вѣкътъ и се приближилъ до коня.
Но коньтъ си стояль тихо и крот-
ко като агне.

— Какъ стана това чудо? — за-
питалъ човѣкътъ.

— Съ добрина, — отвърналъ се-
лянинътъ. — Преди всички у дома
биехме този конь. На неговото зло
съ зло отвръщахме. И така се про-
дѣлжаваше до деня, презъ който ти
ми каза онѣзи думи, които ме нака-
раха да се замисля. И тѣй съ до-
брината победихъ.

— Съ добрина всичко се постига,
братко, — усмихнатъ казалъ човѣ-
кътъ и продължилъ своя пжтъ.

Усмихнатъ продължилъ своя пжтъ
и селянинътъ.